

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W POZNANIU

61-662 Poznań, ul. Dożynkowa 9H
(61) 64 63 800, fax (61) 64 63 801

I/08/004
LPO 41132-6-2008

W odpowiedzi proszę powołać się
na numer naszego pisma.

Wielkopolski Urząd Wojewódzki		Poznań, dnia 8 września 2008 r.	
SEKRETARIAT			
WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO			
WPLYNEŁO DNIA	2008-09-10	WPLYNEŁO DNIA	
L. dz.			
zał.		Pan	

Piotr Florek

Wojewoda Wielkopolski

Łukasz Paweł Wojewoda

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (j.t. Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła kontrolę w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu, zwanym dalej „Urzędem” dotyczącą wykorzystania i rozliczania dotacji celowych na pomoc państwa w zakresie dożywiania w województwie wielkopolskim w 2007 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 14 sierpnia 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w województwie wielkopolskim w 2007 r., pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność. Jednocześnie NIK wskazuje na istotne nieprawidłowości w zakresie treści porozumień zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zwanego dalej „Programem” polegające na niezgodności ich zapisów z obowiązującymi przepisami.

1. Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła prawidłową realizację, niżej omówionych zadań.

WUW080152939

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu	
KANCELARIA GŁÓWNA	
WPLYNEŁO DNIA	10. WRZ. 2008
WPLYNEŁO DNIA	
L. dz.	138 001/08
zał.	

Ustalenia kontroli wykazały, że zawarcie porozumień z gminami było poprzedzone każdorazowo złożeniem wniosków o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie dożywiania w ramach realizacji *Programu dożywiania*.

W toku kontroli ustalono, że *Urząd* przekazywał dotacje celowe realizatorom zadań w terminach umożliwiających pełne i terminowe wykonywanie zadań określonych przepisami ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r., Nr 267, poz. 2259), zwanej dalej „*Ustawą o ustanowieniu Programu*”.

2. Jednocześnie NIK wskazuje na niżej omówione nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w toku kontroli.

2.1. NIK negatywnie ocenia bezpodstawne wprowadzenie do treści zawartych w 2007 r. ze wszystkimi gminami województwa wielkopolskiego porozumień (wymaganych przepisami art. 14 ust. 4 *Ustawy o ustanowieniu Programu*), zapisu § 8 ust. 2 stanowiącego, że wpływy z odpłatności, w części proporcjonalnej do udziału środków w realizacji zadania stanowią odpowiednio dochody jednostki samorządu terytorialnego i budżetu państwa. Ponadto, w § 8 ust. 3 porozumienia zawarto również pozbawione podstaw prawnych postanowienie, z którego wynika, że wpływy z odpłatności stanowiące dochody budżetu państwa odprowadzane są do budżetu państwa, zgodnie z zasadami określonymi w art. 189 ust. 2 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz w terminach i na zasadach określonych w § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej (...) - Dz. U. Nr 135, poz. 955.

Zgodnie z treścią art. 2 ustawy o ustanowieniu *Programu*, celem programu jest bowiem wsparcie gmin w realizacji ich zadań własnych, co wyklucza stosowanie przepisów właściwych dla realizacji przez te jednostki zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych tym jednostkom odrębnymi ustawami.

Podkreślić należy, że wszystkie podpisane porozumienia zostały sporządzone według jednolitego wzoru opracowanego przez pracownika Wydziału Polityki Społecznej *Urzędu*. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że wbrew postanowieniom § 17 ust 2 *regulaminu organizacyjnego Urzędu* stanowiącym o obowiązku przekazywania do akceptacji służbom finansowym *Urzędu* dokumentów będących źródłem zobowiązań finansowych, nie przekazano wzoru porozumienia do akceptacji przez Wydział Finansów i Budżetu. Wzór

porozumienia został natomiast zatwierdzony przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej oraz parafowany pod względem prawnym przez kierownika Oddziału Radców Prawnych.

Na podstawie ww. nieprawidłowego zapisu § 8 ust 2 i 3 porozumienia, dwie gminy odprowadziły za 2007 r. na rachunek budżetu państwa łączną kwotę 14.350,94 zł wraz z naliczonymi odsetkami za zwłokę (476,29 zł), podczas gdy stosownie do uregulowań *art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539) wpływy te powinny stanowić ich dochody własne.

Podkreślić należy, że dopiero w czerwcu 2008 r. po otrzymaniu interpretacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zainicjowanej pismem Burmistrza Zbąszynia skierowanym do Pana Wojewody, ww. postanowienia wykreślone zostały z treści zawartych porozumień.

Negatywnie pod względem legalności NIK ocenia również wprowadzenie do porozumień zapisu § 7 ust. 2, w którym wskazano, że w przypadku podniesienia kryterium dochodowego udzielenie pomocy w zakresie dożywiania, może być realizowane w tym zakresie wyłącznie ze środków własnych gminy. W świetle przepisów *ustawy o ustanowieniu Programu*, brak było podstaw do zamieszczenia w porozumieniach zastrzeżenia, że w przypadku podwyższenia przez radę gminy kryterium dochodowego, udzielanie pomocy w zakresie dożywiania, w części objętej podwyższonym kryterium, może być realizowane wyłącznie ze środków własnych gminy. W ocenie NIK, przepis *art. 5 przywołanej ustawy o ustanowieniu Programu* nie ogranicza gminy w prawie do otrzymania środków z budżetu państwa na dofinansowanie Programu w przypadku podwyższenia kryterium dochodowego. Do czasu zakończenia kontroli NIK, kwestionowany zapis funkcjonował w treści porozumień zawartych na 2008 r.

2.2. W badanym okresie w Urzędzie nie wprowadzono przepisów wewnętrznych dotyczących zasad przyznawania oraz rozliczania dotacji celowych na realizację *Programu* oraz monitorowania jego realizacji. W ocenie NIK, brak takich procedur, a także fakt wykonywania przedmiotowych zadań tylko przez jednego pracownika Wydziału Polityki Społecznej, który był obciążony także innymi obowiązkami, miały istotny wpływ na powstanie opisanych poniżej nieprawidłowości i uchybień.

Wbrew postanowieniom *art. 14 ust 2 ustawy o ustanowieniu Programu*, udział środków własnych sześciu gmin w kosztach realizacji *Programu* był niższy aniżeli 20%. Zgodnie ze sprawozdaniami z realizacji *Programu* gminy Gniezno (miasto), Tarnowo Podgórne, Lubasz, Śmigiel, Pakosław i Skoki, wykorzystały dotacje w łącznej wysokości

10 ww. gmin, poinformowały w trakcie kontroli NIK o pomyłkach w złożonych sprawozdaniach, co świadczy o nierzetelnym ich sporządzaniu. Ponadto, z ustaleń kontroli NIK wynika, że łączna kwota dotacji zrealizowana przez te gminy na cele określone w §§ 9 i 10 *rozporządzenia w sprawie realizacji Programu*, była wyższa o 35.457 zł, od kwoty przyznanej na ten cel dotacji.

2.3. NIK zwraca uwagę na to, że na 226 wniosków o przyznanie dotacji złożonych do Wydziału Polityki Społecznej w okresie objętym kontrolą, w kalkulacji kosztów stanowiącej integralną część tych wniosków zaledwie 14 jednostek wykazało 12-miesięczny okres dożywiania. Pozostałe jednostki wskazywały okresy od 11 do nawet poniżej 10 miesięcy, co świadczy o niejednolitej praktyce w tym zakresie. Podkreślić należy, że program „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” jest programem realizowanym w układzie rocznym. Wojewoda Wielkopolski przekazywał wszystkim gminom dotacje w transzach miesięcznych przez okres 12 miesięcy.

2.4. Ponadto, NIK zwraca uwagę na to, że na podstawie danych wykazanych w sprawozdaniu z realizacji *Programu* za 2007 r. ustalono, iż wydatki pochodzące z dotacji celowej na pomoc w formie posiłku stanowiły zaledwie 54% kosztów realizacji Programu w województwie. Zgodnie z postanowieniem § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* (Dz. U. z 2006 r., Nr 25, poz. 186), pomoc w innych formach tj. świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego, a także pomoc w formie świadczenia rzeczowego przyznawana jest w przypadku gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną lub w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku. Jednocześnie, tylko niespełna 4% łącznej kwoty dotacji w województwie wielkopolskim przeznaczona została przez gminy na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowania lub wydawania posiłków oraz na pokrycie kosztów dowozu. Wśród 10 gmin, które otrzymały najwyższe kwoty dotacji, stanowiące łącznie 43% wartości dotacji udzielonych wszystkim 226 gminom, aż cztery gminy na pomoc w formie posiłku wykorzystały poniżej 20% wartości dotacji. Najmniej środków na tę formę pomocy wykorzystała gmina Jastrowie (5,8% łącznej kwoty dotacji), Gostyń (10,5%) oraz Pleszew i Konin (18,5 % i 18,1%). Gminy te udzielały pomocy głównie w formie zasiłku celowego.

NIK zwraca uwagę na to, że Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej podjął działania w celu wyeliminowania tego zjawiska, kierując w dniu 21 maja 2008 r. stosowne zalecenie do prezydentów, burmistrzów i wójtów w województwie wielkopolskim. Podkreślić jednak

należy, że zalecenie to zostało wystosowane dopiero w związku z pismem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, który zasygnalizował tę tendencję.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Wyeliminowanie z treści porozumień zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego zapisów niezgodnych z uregulowaniami ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.*
2. *Podjęcie działań organizacyjnych w celu zintensyfikowania nadzoru nad realizacją Programu oraz należytego monitorowania jego wykonywania na terenie województwa wielkopolskiego.*
3. *Zapewnienie przestrzegania regulaminu wewnętrznego Urzędu w zakresie przekazywania dokumentów będących źródłem zobowiązań finansowych do akceptacji służbom finansowym Urzędu..*

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

2 pociąganiem.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Poznaniu

Jan Kottun